

Lovforslaget med dertil hørende Ændrings- og Underændringsforslag have frembragt, dog gjerne vil fremsføre et Par Bemærkninger og ende med meget at tilraade at stemme mod disse Paragrafer, om hvilke der er en saa stor Uenighed tilstede. De Ændringer, som den høitærede Minister sigst fremsatte mod min Betragtning af Lyendeforholdet som et særligt Forhold, der ikke kunde henregnes til de sædvanlige Kontraktforhold, forekomme mig ikke at være ganske begrundede. Den høitærede Minister paastod, at Forholdet var et rent Kontraktforhold, og der var kun det Særegne deri, at Parterne ved Kontraktforholdet traadte i en nær og forstaaet Berøring med hinanden; men deri tror jeg slet ikke, at der ligger noget Særegent; thi det er jo Tilfældet med næsten alle Arbeidskontrakter, som ogsaa bringe Arbeidsgiveren og Arbeideren i stadig og nær Berøring med hinanden, men jeg tror, — Ijsøndt jeg ikke vil forsøge paa at definere dette Lyendeforhold, hvilket altid er en vanskelig Sag — at det Særegne ved Lyendeforholdet væsentlig ligger deri, at den ene Partis Øjelsere ere af saa ubestemt Omfang og Bestaffenhed, at de ikke som ved andre Kontraktforhold om Øjelsere kunne præciseres ved Kontrakten. Lyendet hengiver sig jo med sin hele Person til Medhjælp i den Husstand, hvori det optages, og denne Husstands Fornødenheder i Retning af at benytte Medhjælp er egentlig Kettesnoren for, hvori Lyendets Øjelsere bestaa. Jeg tror desuden, at, dersom Lyendeforholdet var slet og ret et Kontraktforhold og intet Andet, var der ingen Grund til at danne særlige Regler for Lyendeforholdet, thi saa kunde man nøies med den almindelige Lovgivning, idet Lyendeforholdet da vilde gaa ind under de sædvanlige Regler om Arbeidskontrakter — hvilke Regler iøvrigt ikke findes, da vi slet ingen have. Det er altsaa de frie Arbeidskontrakter, til hvilke man da maatte henføre Lyendeforholdet. Jeg tror heller ikke, at den høitærede Minister ganske havde Ret i de Bemærkninger, han fremsatte mod den af mig fremsatte Sætning, at, naar § 58 i Lyendeloven anvendtes af Husbonden, saaledes at han gav en Paategning i Studsmaalsbogen, vilde denne afgive just ikke fuldt men dog tilstrækkeligt Bevis for, at Lyendet var fæstet paa de deri ansøgte Bilkkaar; thi Forholdet er jo i Reglen det, at naar Lyendet kommer og søger om at blive fæstet af en Husbond, forlanger denne at se dets Studsmaalsbog, og naar de da ere enige om Æjenesen, indfører Husbonden i Studsmaalsbogen Paategning om, at Lyendet er fæstet, hvorefter han leverer det Studsmaalsbogen tilbage. Studsmaalsbogen er Lyendets og maa ogsaa være hos det, indtil det er udløst af den tidligere Æjenesen, thi det skal jo have Paategning af den tidligere Husbond. Naar Lyendet modtager Studsmaalsbogen tilbage med Paategningen, og denne Paategning fremlægges under en Retsdag, har i det

Mindste jeg i min Praxis ikke nogenfinde hørt Tvivl om, at det skulde forholde sig rigtig med, hvad der staar i Studsmaalsbogen. Naturligvis kan Forholdet i enkelte Tilfælde stille sig anderledes; Lyendet kan j. Ex. være skilt fra en tidligere Æjenesen uden endnu at have faaet nogen ny. Naar det da kommer til Husbonden, saa tager han Studsmaalsbogen og beholder den, og i saadanne Tilfælde vil jeg ganske vist erkende, at Husbonden, som den høitærede Minister forudsatte, kan skrive i den, hvad han vil, men det sædvanlige Tilfælde er jo dog det, at Lyendet leverer Husbonden sin Bog til Paategning, og at Husbonden leverer den tilbage, og da maa Paategningen anses som tilstrækkeligt Bevis. Men jeg skal ikke opholde mig længere ved dette Paategningsystem, jeg har i forrige Møde tilstrækkelig udtalt mig derom; jeg tror slet ikke, at enten Husbonden eller Lyendet ville synes om dette Kontraktforhold, og jeg tror, at baade de fornuftige Husbonden og de fornuftige Lyender ville undgaa det, thi det medfører for den ene Part et utaaleligt Vaand og for den anden ikke nogen Sikkerhed, men mulig endog en Øjenesen. Det forudsættes i Lovforslaget, at, naar Lyendet uden Grund vil gaa af Æjenesen, vil det henvende sig til Husbonden og bede om at faae Paategningen udslettet. Men saaledes vil det jo slet ikke gaa til; Lyendet vil ikke gaa til Husbonden, naar det beslutter at løbe bort; det vil gaa over Floden og fakte Bogen i Floden; der vil den blive liggende, og saa vil Lyendet give sig hen til de frie Arbeidskontrakter, som ere af forskjellig Natur. Er Lyendet en Kvinde, vil hun maasse først gaa til en fri Dandsbeob, og der vil hun svinge sig op i Hviden, for tilsidst at ende enten i Magdalenestiftelsen eller paa Ladegaarden. Der er imidlertid heller ikke Noget, der lader formode, at det Lyende, som uden Grund løber bort, vil henvende sig til Politimesteren for at faae Paategningen udslettet. Men lad det nu ogsaa henvende sig der; jeg tror da, det er i Strid med den almindelige Retsfølelse, før Dom er falden i Lyendeforholdet, at lade en Paategning, som Parterne have gjort i Studsmaalsbogen, udslette efter den ene Partis Begjæring. Den Anticipation af Dommen om Forholdet tror jeg bestemt er stridende mod, hvad man vil anse for at være naturlig Ret. At dette kunstige Paategningsystem skulde være nødvendigt for at fiksere Lyendet imod, at det skal gaa ledigt og ikke faae nogen anden Æjenesen, er et Argument, som ikke gjør Indtryk paa mig, thi jeg ser ikke rettere, end at det Lyende, som uden Grund løber bort, bør tage alle Følgerne deraf, altsaa bør være hindret i at finde ny Æjenesen, indtil Forholdet til Husbonden er løst. Med Hensyn til det gode Lyende behøver man ikke alle disse Kunstter, thi der vil Forholdet løse sig paa en meget lempeligere Maade. Jeg takker den høitærede Minister for, at han dog